

﴿ سورتهی (الواقعة) ﴾

ئهم سورته له سورته مهکیه کانه که گرنگی زور ددهات به باسی عه قیده و دهیه ویت گه ورهیی دهسته لاتی خوی پهره دگار بخاته پرو له لایه که ده توانیت زور به ئاسانی قیامت به رپا بکات .. بویه له سه ره تای ئهم سورته دا ئیمانداران دهکات به دوو دهسته وه ، ههروه ها له کوتایه کهیشیدا بو ئه وهی که ئیمانداران پیشپرکی بکن بو به دهست هینانی به هه شتی پله یه که ، له لایه کی تریشه وه دهیه ویت سامناکی ئه و پوژه و ئه و به لا و ئه شکه نجه و ئازارانه ی که خوی گه وره ناماده ی کردوه بو یاخی و سه رکه شه کان، بو تاوانبارو تاوانکاره کان، بو ئه وانه ی که باوه رپان به به رپابوونی قیامت نیه به پرونی بخاته پرو ، وه دیمه نی ئازار و ئه شکه نجه دانیان وه که فیلمیکی واقیعی له توئی ووشه و ئایه ته پیروزه کاندایه بخاته بهر دیدی سه رجه م مروقه کان تا هیچ کهس بره بیانو ی نه مینیت ...

هه ربویه هه ره له سه ره تاوه به باسی روداوه گه وره و سامناکه که دهست پیده کات که تیچونی ئاسمانه کان و زهوی لی ده که ویته وه ، که حه قیقه تیکی حاشا هه لنه گره ،

﴿ إِذَا وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ۝ (۱) لَيْسَ لَوْعِنَهَا كَاذِبَةٌ ۝ (۲) خَافِضَةٌ رَافِعَةٌ ۝ (۳) إِذَا رَجَّعَتِ الْأَرْضُ رَجًّا ۝ (۴) وَبَسَّتِ الْأَجْالُ بَسًّا ۝ (۵) فَكَانَتْ هَبَاءً مُنْبَثًّا ۝ (۶) ﴾

زانایانی ئه سستی ره ناسی و گه ردونناسی تیچونی هه ساره کان و ته قینه وه یان و ده رچونیان له خولگه کانیان و پیکدادانیان وه کو شتیکی حه تمی باس ده کهن ،

ئەو کاتە بونەوەر هەمووی نەوی دەبیّت و بلنډ دەبیّت، ژێرەو ژوور دەبیّت ، شیرازەیی تێک دەچیّت زەوی تەکانیکی ترسناکی بوّ پیش دیت و بەتوندی دەلەرزیت و دەشلەقیّت ، کەژ و کیوکان ووردو خاش دەبن و دەبنە تەپوو تۆز و خوڵەمیّش .

دیارە وەکو لە ئایەتی تردا خوای گەورە ناماژەیی پیّ فەرموو زەوی و ئاسمان بە شیوازیکی تر دروست دەکریّنەو ، زەوی تەخت و ساف و پیک دەکریّت ، ئینجا خوای گەورە سەرجهەم نەوکانی ئادەم زیندوو دەکاتەو لەسەری و هەموان بەسەر سامیەو دەروانن و خەلکە کە بەش بەش دەکریّت و خوای گەورە

دەفەر مویّت : ﴿ وَكُنْتُمْ أَزْوَاجًا ثَلَاثَةً ۝۷ ﴾

جا ئیو دەبنە سی دەستەو : ﴿ فَأَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ مَا أَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ ۝۸ ﴾

دەستەیه کتان : دەستەیی راستەکانن ، ئەوانەیی کە نامەیی کردەو کانیاان بە دەستی راست وەر دەگرن ، جا تو چوزانی ئەوانە چەندە دلخۆش و شادومان و کامەرانی ، چەندە پوختساریان گەش و پوونە .

﴿ وَأَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ مَا أَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ ۝۹ ﴾

لەو لاشەو : دەستەیه کی تر کە چەپەکانن ئەوانەیی کە بە دەستی چەپیان نامەیی کردەو کانیاان وەر دەگرن .. جا تو چوزانی ئەوانیش چەندە پەست و غەمبار و دلگراان .

﴿ وَالسَّابِقُونَ السَّابِقُونَ ۝۱۰ أُولَئِكَ الْمُقَرَّبُونَ ۝۱۱ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ ۝۱۲ ثَلَاثَةٌ مِنَ الْأُولَىٰ ۝۱۳ وَقَلِيلٌ مِنَ الْآخِرِينَ ۝۱۴ ﴾

﴿ ۱۴ ﴾

دهسته یه کی تریش له ئیمانداران له مه قام و شوینی تایبه تدان ، پزلی گیراون زور دلخوش و شادومان و کامهران، چونکه ئەوانه هەر زوو چون به دەم بانگه وازی خواوه، کردیانه خه می گه و ره ی خویان، زور هه ولیانداو زه حمه تیان کیشا له پیناوی گه یاندن و بلاوبوونه وهیدا، ئەوانه له هه موو سه رده می کدا هه ن به لام زور به یان له پیزه کانی کاروانی پیشین ویه که مدا بوون، ئەوانه له نیو به هه شتی پر له نازو نییعه تدا ژیانی پر له شادی و کامهرانی ده به نه سه ر .

﴿ عَلَىٰ سُرُرٍ مَّوْضُونَةٍ ﴿١٥﴾ مُتَّكِنِينَ عَلَيْهَا مَقَابِلِكِ ﴿١٦﴾ ﴾

ئەوانه له سه ر کورسی و قه نه فه پازاوه کان له سه ر چرپاو سیسته می نه رمی نایاب به که مالی ئیسراحت شانیان داداوه و به رامبه ر یه کتر له چاویکه و تنه کاندادا ده نیشن .

﴿ يَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُّخَلَّدُونَ ﴿١٧﴾ بِأَكْوَابٍ وَأَبَارِيقَ وَكَأْسٍ مِنْ مَعِينٍ ﴿١٨﴾ لَا يُصَدَّعُونَ عَنْهَا وَلَا يُنْفَوْنَ ﴿١٩﴾ ﴾

مندا لانی جوان و پوخوش و چاو گهش و نه مر دین به ده وریاندا و قسه ی خویشیان بو ده کهن و سه روودی به تام به ئاوازی دلرفین ده چرن ، هه روه ها له سه ر سینی ئالتون و زیر کوپ و دۆلکه و سوراخی و کاسی تایبه تدا شه راب و شله مه نی تام خویش و بو ن خویش و په نگ جوانیان بو دینن، به پوی خویشه وه پیشکه شیان ده کهن له سه رچاوه تایبه ته کانه وه که هه رگیز ته واو نا بیته ، بیگومان شه رابه کانی به هه شت نابنه هو ی سه ر ئیشه و ئیلنج دان و عه قل له ده ست دان .

﴿ وَفَكَهَمُوا مِمَّا بَدَحُوا ﴿٢٠﴾ وَخَطِرُوا مِمَّا يَبْتَهِمُونَ ﴿٢١﴾ ﴾

هه وره ها له هه ر میوه یه که ئه وان هه لیبزیرن و به دلیان بیټ بویان ده گپرن له سه ر سینی و ده فری نایاب ، هه روه ها له گوشتی هه ر بالنده یه که که حه زی لی بکه ن و ئاره زوی بکه ن ، به شیوازی هه مه جوړ ئاماده کراوه بویان ده هیئریت و به و په ری ریزه وه پیشکه شیان ده کریټ .

﴿ وَحُورٌ عِینٌ ۚ كَأَمْثَلِ اللَّوْلُؤِ الْمَكْنُونِ ﴿۲۳﴾ جَزَاءً لِّمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿۲۴﴾ ﴾

هه روه ها له پال ئه و به خته وه رانه دا هه میسه حوړی چاو گه شی هاوسه ریان ئاماده یه ده لپی مرواری شاره و که س نه دیون و هه رگیز خوړ لیی نه داون ، جگه له هاوسه رانی دونیا که خوای گه وره سه ر له نوئی له جواتترین شیوازا دروستیان ده کاته وه و شادیان ده کاته وه به هاوسه ره کانیا ن ، هه وره ها ئیماندارانیش له ئافره تان هه روه کو پیاوان له هه موو ئه و ناز و نیعمه تانه ی که پیشکه ش به پیاوانی ئیماندار ده کریټ ، ئه وانیش به هره مه ند ده بن .

جا هه موو ئه و ناز و نیعمه تانه له پاداشتی ئه و هه ول و کوشش و خه بات و جیهاده دایه که ئیمانداران جاران له ژیانی دنیا یاندا ئه نجامیان ده دا .

﴿ لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا تَأْتِيهَا ﴿۲۵﴾ إِلَّا قِيلًا سَلَمًا سَلَمًا ﴿۲۶﴾ ﴾

جا ئیتر له و به هه شته دا ئیمانداران هه رگیز گوئی بیستی قسه ی نابه جی و تانه و ته شه ریکی نادرست و قسه و قسه لوی بی خیر نابن ، به لکو به ئاره زوی خویان و هه رکاتیک بیانه ویټ به هوکاری بوراق ئاسا سه ردانی دایک و باوک و براو خوشک و که س و کاری به هه شتیان ده که ن ، یاخود سه ردانی پیغه مبه رانی ئازیز وزه حمه تکیش و ماندونه ناس ده که ن ، یاخود سه ردانی ئیماندارانی

تیكۆشه روخه مخۆر ددهن، ئه و به خته وهرانه له بههشتدا توشی هیچ هه له و گونا و تاوانیک نابن ، خوشکانیش پهنگه هه ز له سهردانی دایکه هه و او ئاسیه خان و مهربه م خان و خه دیجه خان و فاته خان و دایکانی ئیمانداران بکهن ، هه موو سهردانه کانیش سلاوکردن و وه لامدانه وهی سلاوه ، پیز و خوشه ویستی دهربرینه ، میوانداری بی وینهیه ..

سلاو له لایه ن پهروه دگاره وه بو تاکه تاکه ی ئیمانداران ئاراسته ده کریت، سلاو له لایه ن فریشته کانه وه، سلاوی بههشتیان له یه کتری .

﴿ وَأَصْحَابُ الْيَمِينِ مَا أَصْحَابُ الْيَمِينِ ﴾ (٢٧)

دهسته ی دووه میش بههشتیانی په دووه : ئه مانیش ئه وانه ن که کارنامه ی خوا په رستی و دینداری و چالاکییان ده دریتته دهستی راستیان، جا تو چوزانی ئه وانیش له چ ناو نیعمه تیکدان ،

﴿ فِي سِدْرٍ مَّخْضُودٍ ﴿٢٨﴾ وَطَلْحٍ مَّنْضُورٍ ﴿٢٩﴾ وَظَلِّ مَمْدُودٍ ﴿٣٠﴾ وَمَاءٍ مَّسْكُوبٍ ﴿٣١﴾ وَقُلُوبُهُمْ كَثِيرَةٌ ﴿٣٢﴾ لَا مَقْطُوعَةٍ وَلَا مَمْنُوعَةٍ ﴿٣٣﴾ ﴾

ئه و به خته وهرانه هه میشه له سهیراندان له ژیر سایه و سیبه ری درهختی بی درکدا، له پال درهختی موزی گه یویی به تامی سهفته کراودا ، سیبه ری ئه و درهختانه تا چاو برکات دریت بوته وه، ناو به ناویش هه وز و فواره ی جوان و رازاوه و هاژه ی چه م و پووباری دیمه ن جوان و تافگه ی رازاوه، هاژه و خوره ی دیت و دیمه نیکی جوان و قه شهنگ و دلرفین پیکده هیئن، تابلویه کی کهس نه دیو دهنه خشینن ، ههروه ها درهختی میوه ی هه مه جوړ و زور و زه بهنده، که

میوه کانی لى نه کراونه ته وه و هیچ کامی قه دهغه نیه، خویمان سهر فرو دینن بو بهخته وهران، ههرکات لیى ده خون خیرا دروست ده بیته وه، تا دیمه نیان به جوانی و رازوهیى بمینیتته وه .

﴿ وَفُرُشٍ مَّرْوَمَةٍ ﴿٣٤﴾ إِنَّا أَنشَأْنَهُنَّ إِنشَاءً ﴿٣٥﴾ جَعَلْنَهُنَّ أَجْكَارًا ﴿٣٦﴾ عُرُبًا أَتْرَابًا ﴿٣٧﴾ لِأَصْحَابِ الْيَمِينِ ﴿٣٨﴾ ثَلَاثَةٌ ﴿٣٩﴾ مِنَ الْأُولَىٰ ﴿٤٠﴾ وَثَلَاثَةٌ مِنَ الْآخِرِينَ ﴿٤١﴾ ﴾

ههروهها له بهه شته کانیاندا جیگه و ریگه ی بهرز و جوانیان بو ناماده کراوه، کوشک و تهلار و قیلاى هه مه جوړی پر له کهل و پهلی رازاوه ، له سهر لوتکه ی چیاکاندا له لاپالی کهژ و کیوه بلنده کاندا خویمان دهنوینن، له گهل حوری یه تایبه تیه کان و ئافره ته خواناسه کانی دنیا که خوی گه وره سهر له نوی له جوانترین شیوه دا دروستیان ده کاته وه – نه لبه ته بهه شت به دلی ئه وانیشه، هه موان پیکه وه له گهل هاوسهره بهه شته کاندا ژیانى پر له شادی و کامه رانی ده به نه سهر و ئه وانیش وهک پیاوان لیى بههره مند دهن ، له بهه شتدا هاوسهران عاشقی میرده کانیان و زور یه کترین خوش دهویت و هیچ کیشه و ناکوکی و دل ئیشانیك پرو نادات ، بیگومان ئه و ناز و نیعمه تانه هه مووی بو ئه و بهخته وهرانه یه که نامه ی کرده وه کانیان به دهستی راستیان وه رگرت، چونکه له تاقیکردنه وه ی دنیا دا درچوون وسهرکه وتنیان به دهست هیئا .

شایانی باسه ئه و بههریه خه لکانیکی زور له ئیماندارانی دیرین و سه رجه م نه وه کانی داهاتوو له دینداران ده گریته وه .

﴿ وَأَصْحَابُ الشِّمَالِ مِمَّا اصْحَابُ الشِّمَالِ ﴿٤١﴾ ﴾

ئینجا خوای گه وره دیتته سهر باسی بهد بهخت و چاره ره شهکان، فیلّ باز و دهست برهکان، بیّ دین و بهره لاکان و دهفرمویت : - جادهستهی چه پهکان، نه گبه تهکان، ریسواکان مه گهر خوا بزانیّت چون گریان خواردوه !!

﴿ فِي سَمُورٍ وَحَمِيرٍ ﴿٤٢﴾ وَظِلِّ مِّنْ يَّحْمُورٍ ﴿٤٣﴾ لَا بَارِدٍ وَلَا كَرِيمٍ ﴿٤٤﴾ ﴾

ئهوان له نیوان بلیسهی ناگرو ئاوی زور له کولدا ، له سایه ی سیبهری دوکله ی چر و گهرم و خنکینه ردا، هه رساته ی سه د جار ئاواتی مهرگ ده خوازن گریان خواردوه، چونکه کاتی که گر و گهرما زوریان بو دینی، به هله داوان راده کهن بو ژیر ئه و سیبهره ی که ئه ویش ئه وهنده ی تر گهرم و سوتینه ره ، نازار و نارچه تیه، نه تاویک فیئکیان ده بیته وه نه تاویک ده چه وینه وه .

﴿ إِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذَلِكَ مُتْرَفِينَ ﴿٤٥﴾ وَكَانُوا يُصِرُّونَ عَلَىٰ لَحْنِ الْعَظِيمِ ﴿٤٦﴾ ﴾

ئینجا خوای گه وره ههروه کو شیوازی هه میشه یی، ئه م دیمه نانه وه ک فیلم ده خاته بهر چاوو باسیان ده فرمویت و پاشان په یوه سستی ده کات به کار و کرده وه ی ئه و نا پوختانه وه له ژیا نی دنیا یاندا، سا به لکو ئه وه ی ژیره زوو فر یای خو ی بکه ویت، پیش ئه وه ی ئاوا گیروده بییت، بو یه ده فرمویت : ئا ئه مانه ی که ئیستا ئاوا گریان خواردوه پیشتر له دنیا دا له نیو ناز و نیعمه تی خوا دا ده تلانه وه، بیّ ئه وه ی قه در ی ئه و زاته و نیعمه ته کانی بزائن، به لکو به رده وام به و زاته ده گه فین و دژایه تی ئاین و بهر نامه و شوینکه وتوانی ئیسلامیان ده کرد و تانه ته شهریان لیده دان .

﴿ وَكَانُوا يَقُولُوكَ أَيُّدَا مَتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظْمًا ۗ أَلَمْ نَكَلِّمْهُمُ النَّاسَ لَمَّ يَتَّبِعُونَ ﴿٤٧﴾ أَوْءَابَاؤُنَا الْأَوَّلُونَ ﴿٤٨﴾ ﴾

جا چونکه ئەوانه پڕوایان به قیامهت له ق بوو ، ههندی جار دهیانوت : باشه کاتی ئیمه بوینهوه به خاک و ئیسک و پروسکی پزیوو و داتهپیو زیندو دهینهوه؟! باوانی دیرینیشمان زیندوو دهکرینهوه؟!

ئهو ناحالیانه بیریان نه ده کردهوه ، یاخود له بیرى خویانیان دهبردهوه، ئاخى پيشتر چى بوون؟! مهگهر له نيو خاکدا پهرش و بلاو نه بوون، پاشان له بهرو بومی خاک دروست نه بوون و به یاسایهکی ریکوپیک گهشهیان نه کرد؟! بو بیرناکه نهوه، ئاخى ئهو زاتهی که له سه ره میکوته و هیلکوکهیهک دروستی کردن، ئهو هه موو دهزگایه ی تیا دا دروست کردن مهگهر ناتوانیت دواى مردنیان سه ره له نوی دروستیان بکاتهوه و زیندویان بکاتهوه؟!

﴿ قُلْ إِنَّ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ ﴿٤٩﴾ لَمَجْمُوعُونَ إِلَىٰ مِيقَاتِ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ ﴿٥٠﴾ ﴾

ئینجا خواى گه و ره فه رمان ده دات به پیغه مبه ر (ﷺ) که ئەم حه قیقه ته رابگه یه نیته که خه لکینه دلنیا بن که هه مووتان پیشینان و پاشینانتان ده بی ناماده بن له کات و ساتی دیاری کراودا ،

﴿ ثُمَّ إِنَّكُمْ أَيْهَا الضَّالُّونَ الْمَكْذِبُونَ ﴿٥١﴾ لَأَكُونَنَّ مِنْ شَجَرٍ مِنْ زُفُورٍ ﴿٥٢﴾ فَالْتَوْنَ مِنْهَا الْبُطُونَ ﴿٥٣﴾ ﴾

ئه وسا به گو مپراو سه ر لی شیا و اه کان ده فه رمویته : ئه ی سه رگه ردا نه کان !! ئه ی ئەوانه ی که باوه رتان به په یامه کانی من و باسی ئەم پیشه اتانه نه بوو، ده بی له به رووبومی دره ختی ژه قنه بوت بخون و سکتانی لی پر بکه ن ،

﴿ فَشَرِبُونَّ عَلَيْهِ مِنْ لَسِيمٍ ﴿٥٤﴾ فَشَرِبُونَّ شُرْبَ الْمِيرِ ﴿٥٥﴾ هَذَا نُزُلُومُ يَوْمِ الدِّينِ ﴿٥٦﴾ ﴾

ئه وسا ئاگر به رده بیته هه ناوتان و ناچار ده بن داواى ئاو بکه ن، ئاوه که ش ئاویکی له کو له ، به لام ناچارن وه کو وشتری تینو که تیر ناخواته وه ، هه ر لیی ده خو نه وه تا ناوسکتان داده مالیت .. قور به سه رتان ئا ئه وه حال تانه له پوژی

قیامه‌تدا، ئەگەر فریای خۆتان نه‌که‌ون، چونکه خوای گه‌وره به وردی حاله‌که‌ی نه‌که ته‌نها باس فه‌رموو، به‌لکو وشه‌کانی قورئانی به شیوه‌یه‌که داپرشتوه ده‌لیی فیلمه و ته‌ماشای ده‌کریت، ئیتر قسه‌تان نابیت و بۆتان نیه بلین: نه‌مانزانی و که‌س پیی پرانه‌گیانین، به تایبه‌تی ده‌ها رادیو و ته‌له‌فزیوون پوژانه قورئان و واتاکانی به چه‌نده‌ها زمان ده‌دن به گوئی جه‌ماوه‌ر و خه‌لکیدای، ئەگەر گوئی بگرن و تیفکرن و تیبگن و داچله‌کین و فریای خۆتان بکه‌ون، ده‌توانن سودی لی وهر بگرن.

به‌شی دووه‌م و ناوه‌راستی ئەم سورته‌ده‌یه‌ویت بیرو باوه‌ر و عه‌قیده‌ی ژیره‌کان دابمه‌زینیت به تایبه‌ت قیامه‌ت و زیندوکردنه‌وه به شیوه‌یه‌کی سانایی و ئاسایی که کاریگه‌ری هه‌بیت له‌سه‌ر دل و ده‌رونه‌کان و به ئاسانی تیی بگن .

﴿ نَحْنُ خَلَقْنَاكُمْ فَلَوْلَا تُصَدِّقُونَ ﴿٥٧﴾ أَفَرَأَيْتُمْ مَا تُمْنُونَ ﴿٥٨﴾ أَمْ أَنْتُمْ خَلَقْتُمُوهُ أَمْ نَحْنُ الْخَالِقُونَ ﴿٥٩﴾ ﴾

وادیاره ئاده‌میزاد زۆر جار سه‌ره‌تای دروستبونی خوی فه‌رامۆش ده‌کات، بیری ده‌چیت که له‌چی دروست بووه، بۆیه خودی خوی ده‌کاته هۆکار و بیری سه‌رجه‌م خه‌لکان دینیته‌وه.

چونکه خه‌لکی له‌سه‌ری راهاتوون و جیگه‌ی سه‌رنجیان نیه، بۆیه ده‌یکاته هۆکار و یادیان دینیته‌وه، که‌بیر بکه‌نه‌وه به چاوی دل سه‌رنج بدن، چونکه ده‌ور و به‌ریان پره له موعجیزه‌ی بی شومار و دیارده‌ی سه‌ر سوپه‌ینه‌ر، دیاره خوای گه‌وره نایه‌ویت بیاندا ته‌ده‌ست ئەو موعجیزانه‌ی که به‌سه‌ر چوون، هه‌روه‌ها ناشیه‌ویت خۆیان بگه‌رین به‌شوین ورده‌کاری دروستکراوه‌کانیدا و خۆیان له ورده‌کاری دیارده‌ سروشتیه‌کان بکوژنه‌وه، هه‌روه‌ها نایاندا ته‌ده‌ست

تیوری و بۆچونه فهله سه فی و تیتوالبازی یه ئالوزو بی سه رو بنه کان که هزر و عه قل و بیر و هوش ماندو ده که ن و دلّه پراوکی له مروّقددا دروست ده که ن، به لکو دیت له خویمان و باسی خویمان و دروستبوونی خویمان وه سه رنجیان پرا ده کیشی بۆ دهستی پر قودرته و جوانکاری، پاشان ئامارّه ده کات بۆ دارو درهخت و کشتوکال ئینجا ئه و ئاوهی که پیی دیته به ره هم .

به راستی هه ر ئه و شتانهی که به ساده دینه بهرچاو نه گه ر ئاده میزاد نه ختی قول بیر بکاته وه ده بینیت هه مووی موعجیزه یه، هه مووی جیگای تیرامانه هه مووی هۆکارن بۆ ئه وهی باوه ری زۆر به تین و به هیزمان هه بیته به و خالق و به دیهینه ره ی که ئیمه ی به دی هیئاوه هه روه ها هه موو ئه و شتانهی بۆ خزمه تی ئیمه فه راهه م هیئاوه .

نه ختی قول بیر بکه یه وه، ده بینین ، هه موو ئه و شتانه و هه موو دروستکراوانی خوی گه وره به یاسای ریك و پیک دروست بوون و له ناو ده چن و سه ر له نوی پهیدا ده بنه وه .

زانایان و پسیپوران سه رسامن له جوانکاری و یاساکانی، له شته ورده کان و گه وره کاندای له جیهانی ئاده میزاد و پروهک و میروو، له بی گیان و گیانداره کاندای، مروّقه کان هه ر ئه وه یان بۆ ماوه ته وه که ساله ها بخوینن تا له به شیکی که م و بچوکدا پسیپوری به ده ست بینن، چونکه ژیان و ته مه ن مه ودای ئه وه نادات که له چه ند بواریکدا پسیپوری به ده ست به یینن و له هه موو شتیکیدا شاره زا بین ..

جا چونکه قورئانیش بۆ هه موو چین و تویره کانی مروّقایه تی یه، بۆ هه موو سه رده مه کانه، بۆ هه موو ئاسته کانه ، هه رکه س ده توانیته به شی خوی لی هه لگۆزی و به قه در توانا و زیره کی و زانستی خوی به هره ی لی وه ریگریته .

به راستی ئەم قورئانه چاك توانیویهتی و دهتوانییت فیترهت و ناخی ئادهمیزاد بههژینییت .... چونکه ئەم بونهوهرهی له ئەتۆم دروسستکردوو و ئەم ههموو شته مادی یه سهیر و سهمهراهی ئی بهدی هیئاوه ، ههروهها خانهش که بچوکتزین بهشی جهستهی ههز زیندهوهریکه ئەو ههموو زیندهوهره سهیر و سهمهراهی ئی بهدی هیئاوه، به مهرجی ئەتۆم زۆر ورد و بچوکه و به میکروۆسکووبیش نابینرییت ، خانهش بچوکه و به میکروۆسکووب گهز زۆر گهوره بکرییت دهبینرییت، سهیر له وهدایه لهو ئەتۆمه بچوکه ههز له سهز زهویدا چی دروست ناکرییت له کهل و پهل و پییداویستی یه بی شومارهکان، وه لهو خانهیهش خوای گهوره چی دروست نهکردوه و له ئەندامه جیاوازهکانی جهستهی ئادهمیزاد و گیانه بهران و زیندهوهرانی سهز و شکانی و ناو ئاو ..

جا ئیتر لهویوه قورئان ههول دهادات عهقیدهیهکی دامهزراو، بیرو باوهپریکی مهحکم و بتهو، بهو خالیقه شکۆمهنده، بهو زاته جوانکاره، بهو پهروهردگار ههورهیه، له ناخی ئادهمیزاد دا دروست بکات و دایهپریییت .

﴿ نَحْنُ قَدَرْنَا لِيَنَّكَ الْمَوْتَ وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ ﴾

پاشان دینه سهز باسی مردن، دیاره که ههموو ئەو شتانه ، ههموو ئەو دیاردانه له بهر چاون، ئەگهز چی ئینسان له ئەشکهوتا ژیا بییت، له چۆنیهتی مندال پهیدا بوون، له کشتووکال و پرووهک، له باران بارین، له ئاگردان و ئاگر، له دیمهنی کهسیک که له بهرچاوی ئەوانی ترهوه مالئاوایی دهکات و ژیان بهجی دههیلیت !! لهو شته سادانهی که له بهرچاو سادهن دهمانبات بو سهزنجانی ئەستیره و ههسارهکان، بو تهماشای گهله ئەستیرهو خوژه بی شومارهکان، که گهوهیهی و

قہبارہ یان بۆچون له ئاستیدا کول وکۆله زانایانی ئەستیرە ناسی وا مەزەندە دەکن که هیشتا له سەدا یەکیشیان بۆ دەرنەکەوتووہ له ئاسمانەکاندا !!
 ھەمویشیان بە شیۆھییەکی ئەندازەیی و زانایانە دانراون له خولگەیی تایبەتی خۆیاندا، لەویۆھ سەرنجی زانایان رادەکییشن بۆلای ئەو زاتەیی کہ ئەو ھەموو دروستکراوہ زەبەلاحەیی بەدی ھیناوە .

وہەر زانست سەلماندویەتی کہ ئەو ئەستیرەو ھەسارانە سەرەتایان ھەییو کۆتایشیان پی دیت. وەتیۆریە بی سەر و بنەکانی مادەپەرستان بەدرۆ خزانەوہ ،بەتایبەت کہ گواہیە: ماددە سەرەتای نیہ و کۆتایشی پی نایەت !!

﴿عَلَىٰ أَنْ يُدِلَّ أُمَّتُكُمْ وَنُشِعَكُمْ فِي مَا لَمْ تَعْلَمُونَ ﴿٦١﴾ وَلَقَدْ عَلَّمْتُمُ النَّشَأَ الْأُولَىٰ فَلَوْلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٦٢﴾﴾
 لەبەر ئەوہ ئادەمیزاد دەپرسیت: باشە کی بەدی ھیناین؟ چۆن بەدی ھاتین؟ بە چ یاسایەک کۆتاییان پی دیت؟

بەلی ئەو زاتەیی کہ ئەم بونەوہرەیی لەئەتۆم دروست کردوہ، زیندەوہرانی لەخانەیی زیندو بەدی ھیناوە، ھەر بەو شیۆھ سادەیی دەییەوئیت عەقیدەییەکی پاک و بیگەرد ، بیرو باوہرێکی قول و دامەزراو لەناخی نەوہکانی ئادەمدا بەر پابکات، چونکہ بەحەقیقەت ھەر خۆی خواہیو ھەرخۆشی چاک دەزانیت چۆن رینمونی بەندەکانی بکات. تا ئازادانە باوہر بەگەورەیی و دەستەلآت و زانایی و دانایی و شکۆمەندی ئەو زاتە بکەن. ھەربۆیە سەرەتا سەرنجمان رادەکییشیت بۆئەو ئاوەی کہ نیڕینە دەیرژینیتە ناو مندالانی ئافرەتەوہ، تا لەگەل ھیلکۆکەییەکدا یەکبگرن کہ ھیچ کامیان ئاگیان لیی نیہ ، تا لەگەل دانەییەک لەسەرە میکوئەکان یەک بگریت و سیفاتی بۆماوہیی چەندەھا نەوہ لەلایەن

نېرىنەكەۋە ، چەندەھا نەۋەش لە لايەن مېينەكەۋە سەرلەنۇي بەرپىژەي جياۋان سەر ھەلبەتەۋە ، جالەو خالە بچوكەدا لەو تارىكستانەدا خانەكان دەست دەكەن بەزۇربون ، ھەندىكىان پەيكەرى ئىيسك دروست دەكەن ، ھەندىكى خوین ، ھەندىك چاۋ ، ھەندىك دەزگاكانى تىرى ناۋەۋە ، ھەندىكى دەرەۋە ..... ھتد . ھەريەكەش لەجىيى خۇيدا ، ئەوانەي بەر پرسى چاون ناچن لەسەر سنگ دروستى بكنە ، ئەوانەي بەر پرسى گوین ناچن لەسەر شان دايمەزىنن . بىگومان دايك و باوك ، ژن و مىرد ، نىرو مى ، ئاگايان لەم كەين و بەينە نيه كاتىك دەزانن دواي نو مانگ مندالىك بەدەم گريانەۋە پەيدا دەبىت لەشيوازى ئادەمىزادىكى خنجيلانەي بى دەستەلاتدا .

پاشان يەكسەر باسى مردن و كۆتايى ژيان باس دەفەر مويت : كەئەۋەش ئامازەيە بۆكورتى ژيان ، كە كۆتا مەنزل و حالەتى ھەموو زىندەۋەرىكە لەسەر روپكارى ئەم زەۋيە .. ئەۋە حالەتتىكى سامناكە ، كەس لىيى دەر باز نايبىت ، ھەمووكەس لە ئاستيدا دەستەوسانە . بەراستى ئەۋەش نيشانەي دەستەلاتى خۋاي گەۋرەيە ، ئەۋەش قۇناغىكە لە قۇناغەكانى بەردەۋامى ژيان بەشيوازىكى تر . جا ئەو خودايە بەردەۋام گۆرانكارى لەسەر زەۋيەكەيدا دروست دەكات و بەياسايەكى رىك و پىك يەكە يەكەمان دەباتەۋە ، جارى واش ھەيە بەكۆمەل ئادەمىزادەكان دەگويزىنەۋە بۇناو خاك و دەنىژرىن ھەر ەك تۆۋىك بۇماۋەيەك لەناويدا دەمىننەۋە تا لە گۆرەپانى مەحشەردا سەر ھەلبەدەنەۋە بۇ محاسەبەو لىپرسىنەۋە .

بەلئى ئا بەو شىۋە سادەو ساكارە بەدەيھىنەرى ئادەمىزاد لەگەل فىترەتى ھەر ئىنسانىكدا دەدوئىت و سەرنجى رادەكىشى بۇلاي خودى خۇي ، بەدور لە ئاۋوزى

و فلهسه فهی ئالۆز که میشکی ماندو بکات و نه گاته نیو دهرونی و ناخی نه هه ژینیت .. به راستی ئه وه هه ر له زاتی خواوهندی میهره بان ده وه شیته وه که به دیهینه ری بونه وه ره به ریک و پیکترین شیوه، دروستکاری ئینسانه ، وه نیهره و ره وانه کاری قورئانه .

﴿ أَفَرَأَيْتُمْ مَا تَحْرُثُونَ ﴿٦٣﴾ أَأَنْتُمْ تَزْرَعُونَهُ أَمْ نَحْنُ الزَّارِعُونَ ﴿٦٤﴾ لَوْ نَشَاءُ لَجَعَلْنَاهُ حُطًا مَّا فَطَلْتُمْ تَفَكَّهُونَ ﴿٦٥﴾ إِنَّا لَمُعْرِضُونَ ﴿٦٦﴾ بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ ﴿٦٧﴾ ﴾

پاشان جاریکی تر هه ره به و شیوازه سادهیه سه رنجی ئینسانه کان راده کیشتیت بۆلای کشتو کال. بۆلای ئه و تۆوهی که دهیچینن . بۆلای ئه و نه مامه ی که ده نیژن، زۆربه یان بیری لێ ناکه نه وه و سه رنجی نادهن، تینافکرن .. ئاخر خو تۆ به دیهینه ری هیچ کام له پیداو یستیه کانی به ره هم هاتنی روه ک نیت، نه تیشکی خو و نه خاکی زهوی، نه ئاو نه هه وا، نه تۆو، نه نه مامه که . ئه و هۆکارانه ش که زهوی پی ده کیلت گه ر به وردی بیربکه نه وه هه ر هه موی به خششی خواوهندی میهره بانن .. تۆته نها تۆو ده چیینی و نه مام ده نیژی جاری واش هه یه تۆوه که نایه ته به رو نه مامه که وشک ده بییت .

باشه کی کارخانه ی به ره هم هیانی کاله ک و شوتی و خه یارو کوله که و .... هتد . له و تۆوه بچوکه دا ساز داوه ..

زانایانی روه ک ناسی ده لێن گه ر نهینی ورده کاریه کانی دنکه تۆویک بخه یته سه ر لاپه ره کانی کاغه ز به فونتی (١٤) پتر له سه د ملیون لاپه ره پرده کریته وه، که چی من و تۆ واده زانین ئه وه شتیکی سادهیه، ئه وه ئه گه ر خوای گه وره نه یروینی و ده زگاسه ر سو رهینه ره کانی و کارخانه نهینه کانی به بی ده نگ و بی

گرمە وگاڭە كارنەكەن. كى دەتوانى بەرھەمدارىيان بكات. چونكە ئادەمىزاد ھەرئەھى لەدەست دى كە ئەو تۆۋەى كە خۋاى گەورە بەرھەمى ھىناۋە فرىى بداتەناۋ خاكەۋە ، ئىتر پۆلى تەۋاۋ دەبىت مەگەر جارجارە ئاۋدىرى بكات بەۋ ئاۋەى كەئەۋىش مادەيەكى كىمىاۋى سەر سۈپھىنەرەۋ ژىانى ھەموو زىندەۋەرانى پىۋە بەندە . ئەو تۆۋە لەجىھانى شاراۋەى خۇيدا دەكەۋىتتە خۇى، ۋەكو شتىكى زۇرزان و شارەزا بە ھەموو قۇناغەكانى گەورە بوون، دەبىتتە چل ، دەبىتتە گول، نم دەكىشى، خۇى ھەلدەپىچى، ھەندىكى بە بچوكى تامى خۇش نىە تا گەورە دەبىت ھەيشە تامى بە بچوكى، ناسك و خۇشە ئەو تۆۋە ھەلە ناكات. ۋەكو ئادەمىزادەكان ھەلە دەكەن، ئەۋان لانا دەن، ۋىل نابن ئامانجيان لىناشىۋىت. دەستى قودرەتى خۋاىى نەخشەى بۇكىشاۋن ئەۋان لەۋنەخشە سەر سۈپھىنەرە لانا دەن، كە بۇچون لەئاستىدا كول و كۆل دەبوۋ ئەگەر مروۇق خۇى بەچاۋى خۇى نەيدىبا .

بۇنمۈنە: گەر خۇمان قۇناغى پىگەشتنى دەنكە گەنمان نەدىبا، لەكوى باۋەرمان دەكرد ئەۋەگەلای ھەيەۋ گول دەكات و جارى ۋاھەيە دەبىتتە ھەوت گول و ھەر گولەش سەد دانە دەنكى تىدايە. دەنكە خورمايەك دار خورمايەكى لەناۋ خۇيدا شاردۇتەۋە ،كاتى دەينىژىت نەينىەكانى خۇى دەردەخات . ئەۋە ئەگەر ويست و دەستەلآتى خۋاى گەورە نەيھىتتە بەرھەم، دەبىتتە چىلكە و چەۋال دەبىتتە پوش و پەلأش، ئەۋسا سەرتان سۈپدەمىنى لە پەنجى بى بەرو ماندوبوۋنى خەسارتان و دەلین : چاك ئەم سال بى بەش بوين و ھەۋلەكانمان بەفپرو چوو .

﴿ أَفَرَأَيْتُمُ الْمَاءَ الَّذِي تَشْرَبُونَ ﴿٦٨﴾ ءَأَنْتُمْ أَنْزَلْتُمُوهُ مِنَ الْمُزْنِ أَمْ نَحْنُ الْمُنزِلُونَ ﴿٦٩﴾ لَوْ نَشَاءُ جَعَلْنَاهُ أُجَاجًا فَلَوْلَا تَشْكُرُونَ ﴿٧٠﴾ ﴾

ئینجا خوی گه وره سه رنجمان راده کیشییت بوئه و ئاوهی که سه رچاوهی ژیانه و رۆژانه چه ندجار ده یخوینه وه، یان له گه لّ خواردن و خواردنه وهی تردا سودی لی وهر ده گرین .. ئه و زاته ده پرسیت: باشه ئیوه سه رنجی ئه و ئاوه ناده ن که ده یخونه وه؟ باشه ئه وه ئیوه له سه ره تا وه دروستتان کردوه له دوو ئه توّم هایدرۆجین و ئه توّمیک ئوکسجین، ئیوه یاسای بون به هه لم و چربونه وه و دابارینتان پیک هیئاوه، ئیوه ده یکه نه به فرو ته رزه و سه هولّ؟ خوئه گه ر خوی گه وره بیه ویت به ئاسانی ده یکاته خوئییا و ئه وسا نه ئیوه و نه زینده وهران و روه ک سودی لینابینن و به ره و تیا چون ده چن. شایانی باسه که خه لکانی دیرین ئاویان به دی ده کرد که له هه وره وه داده به زیّت و شاره زای یاسا و نه خشه کانی باران بارین نه بون، که چی جیگه ی سه رنج و پیداهه لدان و باس و خواسیان بوو له هونراوه کانیاندا. ئیسته ش که زانست پرونی کردو ته وه که باران بارین به یاسایه کی وورد ده باریت حه ق وایه خه لکی زیاتر قه دری نازلکاری باران بزائن و به دلّ و به کولّ سوپاسی بکه ن تاله وشکه سالی و که م بارانی به دوربن

﴿ أَفَرَأَيْتُمُ النَّارَ الَّتِي تُورُونَ ﴿٧١﴾ ءَأَنْتُمْ أَنْشَأْتُمْ شَجَرَتَهَا أَمْ نَحْنُ الْمُنشِئُونَ ﴿٧٢﴾ نَحْنُ جَعَلْنَاهَا تَذْكُرَةً وَرَمْتًا لِلْمُقْبِلِينَ ﴿٧٣﴾ فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ﴿٧٤﴾ ﴾

دوای باسی ئا و سه رنجمان راده کیشییت بولای ئاگر .. ئه و ئاگره ی که یه که م جار ئاده میزاد ریی لی که وت، زۆرسه ر سام بوو پیی، پاشان دهستی کرد به سوود

وهرگرتن لی، بۆئاسان کردنی ژیان، چیشت لیئان ویرژاندنی خۆراکی، بۆ خۆ گەرمکردنەوه له پۆژگاری سەرما و سۆلهدا، کهواته حەق وایه مرۆفە پیرسیت :کی ئاگری دروست کرد، کی توانای سوتاندن و دانەوهی گەرما ی لەپروه که جۆراو جۆرهکاندا، وهله بەردی ئاسندا دروست کرد، کی پیش ملیۆنه ها سال نهوتی بۆدروست کردین و له نیو بۆشاییهکانی زهویدا بۆی هەل گرتین تاله م سەردهمه دا سودی ئی وهرگرین و ببیتته سەرچاوهیهکی گرنگ و بهنرخ وزه . جگه له سه ده ها سوودی تر که لیبی وهرده گیریت . جا شایانی باسه به م ئاگری ئیره که هندی جار ده بیتته هوی کاره سات و سوتانی هندی کهس . ئاگری دۆزهخ بیری ئاده میزاد دینیتته وه تافریای خوی بکه ویت و به تهوبه و خواناسی و دینداری له خوی دووربخاته وه .. ههروه ها ئاگری دونیا هۆکاریکه بۆحه وانه وهی کاروان چیان و نه و که سانه ی که سه فهر ده کهن، بۆخوگه رم کردنه وه و ئاماده کردنی خۆراکی هه مه جور ..

دوای ئه وه خوای گه وه دهیه ویت بیسه لمینیت که ئه م قورئانه ی ئه وان باوه ریان پیی نیه له لایه ن زاتیکه وه نازل بووه که خاوه نی گه له ئه ستیره ی سه ر سوپهینه ره ، زانایانی ئه ستیره ناسی سه رسام کردوه بۆیه ده فه رمویت : باسویند نه خوّم به خولگه و شوینی ئه ستیره کان بیگومان نه و سویند خواردنه ئه گه ر بزانه زۆر گه وه و شکۆمه نده .. دیاره سویند خواردنی خوای گه وه به و شتانه بۆسه رنج پراکیشانمانه ..

بیگومان ئه م قورئانه له لایه ن نه و زاته وهیه که خاوه نی نه و بونه وه ره فراوانیه ، له بهر نه وه حەق وایه کهس سه ر پیچی له فه رمانه کانی نه کات و به و به لگانه ی که ئامازهی پی فه رموه حەق وایه هه موان ملکه چ و فه رمان به ردار بن .

شايانى باسه ئهو سهردهمهى كه قورئانى تىادا نازل بوو ،ئهو خهلكه گهله
 ئهستيرهو كاكيشانه كانيان نهدهناسى ،تهنها ئهوه بوو كه له شهودا ژمارهيهكى
 بيشومار پوناكى ووردىان دهبينى بهئاسمانهوه .. بهلام ئيستا كهتهلهسكوبى
 زه بهلاح دروست كراوهو هابل لهبوئشايدا دانراوهو بهردهوام وينهى بوونهوهو
 دهگريت و دهنيريتتهوه بووسه زهوى ، وهلهويوه بو مان دهر دهخات كهكومهلهى
 خورى ئيمه بهشيكي بچوكه لهو گهله ئهستيرهيهى كهله ملياريك ئهستيره پتره ،
 جا خواى گهوره مليونهها گهله ئهستيرهى لهو شيويهيهى لهبوئشايى بى سنوردا
 بلاو كردوتهوه ، كهئهوهنده بوئشاييهكه فراوانه ،كار كرديان لهسهر هيىزى
 راكيشان و موگناتيسى يهكتر نيه ، وهكو دوو كهشتى ، يهكيكيان لهدهرياي
 ناوهراستدا بيت و ئهوى تريان له ئوقيانوسى هيىمندا بيت و بهيهك ئاراستهش
 برؤن چهنده دوره بهيهكدا بدن ، ئهوهندهش دوره ئهو گهله ئهستيرانه و تاكه
 تاكهى ئهستيرهو ههساره كان بهريهكدى بكهون (فسبحان الله رب العالمين
 وتبارك الله أحسن الخالقين) .

پاك و بى گهردى بو ئهو خوايهى كه پهروهردگارى ههموو جيهانهكانه ، بهرز و
 پيرؤز و شكومهنده خواى جوانكارى بونهوهو .

جا سهير لهوهدايه ههمويشى له خزمهتى ئيمه دان ﴿ وَسَخَّرْ لَكُم مَّا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ
 جَمِيعًا مِّنْهُ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَآيٰتٍ لِّقَوْمٍ يَّتَفَكَّرُوْنَ ﴾ ﴿ ١٣ ﴾ الجاثية

به ديمهنى جوانيان له شهوگاردا ، به راگرتنى لهنگهري بونهوهو ، به تيشكه
 بوونهوهريهكان به كاريگهري ئيجابيان لهسهر ژيان .. هتد .

﴿ فَلَا أُقْسِمُ بِمَوْجِعِ النُّجُومِ ﴿٧٥﴾ وَإِنَّهُ لَقَسَمٌ لِّو تَعْلَمُونَ عَظِيمٌ ﴿٧٦﴾ إِنَّهُ لَقُرْآنٌ كَرِيمٌ ﴿٧٧﴾ فِي كِتَابٍ مَّكْنُونٍ ﴿٧٨﴾ لَا يَمَسُّهُ إِلَّا الْمُطَهَّرُونَ ﴿٧٩﴾ تَنْزِيلٌ مِّن رَّبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٨٠﴾ ﴾

به راستی باسی سویند و نه خواردنی سوینده که شیوازیکی کاریگه ره بو سه رنج راکیشانی ناده میزاد، چونکه نه وهی که خوی گه وره دهیه ویّت سویندی له سه ر بخوات زور پون و ناشکرایه که بریتییبه له وهی که نه م قورئانه : کتیبییکی گرنگه و پاریزراوه، فریشته کان له خزمه تیدان و ته نها دهستی پیروزی نه وانی بهرکه وتووه، به دووره له پوخلی شهیتانه کان جا وشهی (لا) بهر بهسته له بهرده م نه ودا که کاری وا پوی دابیت، دهستی شهیتانه کانی گه یشتیبیتی، نه مه (لا) ی قه دهغه کردن نیه ، چونکه ئیمه ده زانین که نه م قورئانه له زه ویدا که سانی خواناس و دیندار دهستی بی دهن و له خزمه تی دان ، به دوریش نیه له دست لیّدانی بی دین و کافره کان ..

که سانی دست به دستنوویژ هلی ده گرن و دهوری ده که نه وه، که سانی ناپوختیش به گواستنه وهی یان له چاپخانه کاندا، یان له کتیبخانه کاندا دهستیان بهری ده که ویّت .

به لام ئیمه ی ئیماندار حق وایه هه میسه زور به ریزه وه له خزمه تی دابین و دست به دستنوویژ نه بی دهستی بی نه دین و به بی دهستی دهوری نه که ینه وه، مه گهر ناچار بین و بو مان نه لویّت .

﴿ أَفَبِعَدَا الْكَذِبِ أَنْتُمْ مُدْهِنُونَ ﴿٨١﴾ وَتَعْمَلُونَ رِزْقَكُمْ أَنَّكُمْ تُكَذِّبُونَ ﴿٨٢﴾ ﴾

ئینجا له شیوه ی پرسیاردا پرو به بی دین و ناحه زان ده فهرمویت : له گهل نه م هه موو پونکردنه وانده دا ئیوه گومانتان هیه له م قورئانه، وه کارو کاسپیتان

بوه ته ئه وهی که درو هه لبهستن دژی و درو ده که نه تویشوو بو قیامه تتان و
 بپروانه بوون پیی به پیشکه وتن و مهده نیهت و شارستانی بون دهده نه قه له م ؟
 ﴿ فَلَوْلَا إِذَا بَلَغَتِ الْحُلُقُومَ ﴿٨٣﴾ وَأَنْتُمْ حِينِيذٍ نُّظَرُونَ ﴿٨٤﴾ وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْكُمْ وَلَكِنْ لَا تُبْصِرُونَ ﴿٨٥﴾ ﴾
 باشه ، ئیوه بیر ناکه نه وه که کاتی گیان دیته گه روتان ، که هه میشه به
 تیپه پوونی کات به پوویه و لیی نزیک ده بنه وه وهاکا یه خه تانی گرت ، ئه وسا
 لرخه لرخ دهست پی ده کهن ، شیوازتان تیک ده چیت ، زهرده لده گه ریڼ ، له
 تهنگانه یه کدان مه گه ره هه ر خو تان بزانتن چ تهنگانه یه که ، خه لکه که ی ده ورو
 به ریشتان ده شله ژین و ده چه سیڼ و دهسته وسانن ، به یه کدا دین و له خو
 ده دن و گریه و زاری ده کهن ، کهس هیچی له دهست نایهت و کهس هیچی بو
 ناکریت ، جا له و ساته وه ختانه دا ئیمه به زانست و زانیاری و دهسته لآتمان له و
 کهسه وه نزیکترین تا ئیوه ، به لام ئیوه نابینن ، دیاره خوای گه وره ده یه ویت
 ههست و نهستی خه لکه زیندوه که که ریگه یان له حالاتی وا ده که ویت ،
 به ژینیت و زیاتر ههست به دهسته لآتی خوای گه وره و هه یبهت و شکومه ندیی
 بکهن و چاکتر بگه ریڼه وه بو لای و هانای بو بهرن پیش ئه وه ی ئه وانیش ئاوا
 گیروده بن ، چونکه ئه وه ته ئه وکهسه نازداره یان به بهرچاویانه وه دنیا به جی
 ده هیلیت و به ره ژیانیکی نوی ده چیت و هیچ شتیکی به دهست نه ماوه ، ته نها
 ئیمان و باوه ره که ی ، له گه ل کارو کرده وه کانی هاوړپیه تی ده کهن و له گه لیدان ،
 جا یان بو به هه شتی ده بنه ئه گه ر باوه ردار ی کرده وه جوان بوو ، یا خود بو
 دوزه خی ده بنه ئه گه ر بی دین و کردار نا پوخت بوو . ئه وسا خوای گه وره
 ته حه دایان ده کات و ده فهرمویت به زیندوه کان :

﴿ فَلَوْلَا إِنْ كُنْتُمْ غَيْرَ مَدِينٍ ﴿٨٦﴾ تَرْجِعُونَهَا إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٨٧﴾ ﴾

ئەگەر ئیوه ئاوا بی دەستەلآت نەبونا یە هەولیکتان دەدا بۆ گێرانه وهی بۆ ژیان، ئەگەر راستە دەستەلآت و لیها تویەکتان هەیه ؟

جا ئا لیڕەدا ئەگەر خەلکی بی دین تاویک بیر بکنەوه، دەبینن، زۆر دەستەوسانن، زۆر ناتەوانن، ئەوه ئیتر وا خۆشەویستەکیان بە ناچاری دەگەریتەوه بۆ لای خالقی بەدی هیئەری بۆ لیپرسینەوه که چی هیچیان لە دەست نایەت ، کهواتە ئەی بۆ بیڕیک ناکەنەوه و فریای خۆتان ناکەون پیش ئەوهی سەرە ی ئیوهش بیّت .

ئینجا دیتەوه سەر باسی سەر ئەنجام و لە کۆتایی ئەم سورەتە پیروژەشدا ئەو خەلکە دەکاتەوه بە سی دەستەوه، دوو دەستەیان بەهەشتین و پلەو پایە ی جیاوازیان هەیه ، بە هوی ریژە ی هەول و کۆشش و خەم خۆرییانەوه بۆ ئاینی خوای گەوره و قورئانە پیروژەکە ی، دەستە ی سیهەمیش : دیاره که دۆزەخیهکانن، جا بە نیسبەت دەستە ی یەکه مەوه له ئیمانداران دەفرمویت :

﴿ فَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ الْمُقْرَبِينَ ﴿٨٨﴾ فَرَوْحٌ وَرَيْحَانٌ وَجَنَّتُ نَعِيمٍ ﴿٨٩﴾ ﴾

ئەگەر ئەو کەسە ی که له سەرە مەرگدایە له نزیکان و ریژدارانی لای خوای میهرەبان بوو، ئەوه دیاره که دەکەویتە ژیانیک ی زۆر خۆش و سازگار و پر له شادی و کامەرانی، شایەنی باسە وشە قورئانیهکان ناسکی و شادومانیان لی دەباریت دەلیی شەونمیان بەسەرەوه یه . ناز و نیعمەتەکان بی شومارن، کەس نەدیون، بەهەشتەکان رازاوهن، پر له ناز و نیعمەتی هەمه جووری کەس نەدیون .

﴿وَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنْ أَعْصَابِ الْيَمِينِ ﴿١٠﴾ فَسَأَلْنَاكَ مِنْ أَعْصَابِ الْيَمِينِ ﴿١١﴾﴾

ئهوانهش كه پله دوون، ئهوانه كه كارنامه كانيان به دهستی راستيان وهرده گرن، ئهوانيش له لايهن هاوړې و هاوه له كانيانه وه هر سه لاميان لي دهكريت و ئه مانيش سه لام دهكهن و وه لامی سه لام ددهنه وه، جا ئيتر ئه و سه لام و سلاوه له كاتي سه رهمه رگدا، مه گهر هر خوا بزانيت چهنده به نرخ و پر بايه خه . ئيتر دلان ئارام ده گرن و دلنيا دهن، چونكه ئه وه مژده ي عاقيبته خيري يه، ئه مه جگه له و پوله فريشتانه ي كه دهسته دهسته ديں بو سه رداني ههردوو دهسته له ئيمانداران و سلاوو پريزيان پي راده گه يهنن و كار و كرده وه چاكه كانيان باس ده فهرموون و دلخوشيان دهكهن .

﴿وَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ الْمُكَذِّبِينَ الضَّالِّينَ ﴿١٢﴾ فَنَزَّلْنَا مِنْ حَمِيمٍ ﴿١٣﴾ وَتَصْلِيَةً جَحِيمٍ ﴿١٤﴾﴾

به لام قور به سه ر ئهوانه ي كه له دهسته ي چه په كانن، لهوانه ن كه پروايان به بهرنامه ي خوي گه و ره و پيغه مبه ران و قورنانه كهي و روژي زيندوبونه وه نه بووه، گومراو سه ر ليشيو او بوون، ئهوانه ئيتر ده گه يه نرينه نيو ئاوي زور له كول و پاشان ده خرينه نيو ئاگري سوتينه ري دوزه خ، كه هر له سه ره مه رگه وه نيشانيان ده دريت و ليى ده توقن و دلنيا دهن كه پاش تاويكي تر ئه وه ئه و سه ره ئه نجام و دهر ئه نجامه يه كه له ژياني دنيا دا بو خويان دهسته بهريان كردوه، شاياني باسه پاداشت و سزاكان هه مووي بو نه وه كاني ئاده مه به بي جياوازي له نيوان نيرو ميياندا، هه ركه س پابه ندي كار و كرده وه ي خو يه تي، روو به رووي ده ستپيشكه ري خوي ده بيته وه .

﴿ إِنَّ هَذَا لَهُوَ حَقُّ الْيَقِينِ ﴿٩٥﴾ فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ﴿٩٦﴾ ﴾

ئینجا له کۆتایی سوره ته که دا خوای پهروهردگار ئه وه دوپات دهکاته وه و پشت راستی دهکاته وه که ئه وه ی باس کرا له م قورئانه دا به گشتی و له م سوره ته دا به تایبه تی حه ق و حه قیقته و راسته قینه یه و حه ق وایه نه وه کانی ئاده م به گشتی لیی دلنیابن و دوو دل نه بن له پیشه اتنی، هر بویه توی ئیماندار همیشه به رده وام له نویژه کانتداو له کاتی تریشدا بلی (سبحان ربی العظیم) واته : ته سبیحات و ستایش و پاکی و بیگهردی هر شایسته ی پهروهردگاری خاوه ن شکو و بهرز و بلندی منه .

جا به ووتنی ئه و ستایشه پیروژه تو فه رمانی پهروهردگارت ئه نجم دده یت له هموو کرنوش بردنیکدا و ده لئیت (سبحان ربی العظیم و بحمده)

﴿ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿٢٠١﴾ ﴾

﴿البقرة﴾

پهروهردگاره له دنیا دا خیر و چاکه و نازو نیعمه تمان پی ببه خشه و، له قیامه تیشدا له نازو نیعمه ته کانی به هه شت به هر مه ندمان بکه و، له سزای ناگری دوزه خ بمانپاریزه .

